

I. Strategie Evropa 2020

Nacházíme se v době plné změn. Svět se rychle vyvíjí a Evropa se musí postarat o svou budoucnost. Evropa může uspět pouze v případě, že bude jednat kolektivně jako Unie. K dosažení kolektivní akce si Unie zvolila strategii zacílenou na posílení ekonomiky, zajištění vysoké úrovně zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti. [Strategie Evropa 2020](#) je založena na třech prioritách, kterými jsou **inteligentní růst** - rozvíjení ekonomiky založené na znalostech a inovacích, **udržitelý růst** - podpora konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky méně náročné na zdroje a **růst podporující začlenění** - podpora ekonomiky s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností. V rámci této strategie navrhla Evropská komise cíle, kterých by chtěla dosáhnout do roku 2020. V případě vzdělávání je pro nás nejdůležitějším vytyčeným cílem podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku. Jejich podíl by měl být snížen ze současných 15 % pod hranici 10 %. Zároveň by měl být zvýšen podíl osob mladší generace¹ s ukončeným terciárním vzděláním z 31 % na celých 40 %.

Tyto cíle jsou zapracovány do podoby vnitrostátních cílů tak, aby každý členský stát mohl pozorovat a kontrolovat svůj vlastní pokrok k jejich dosažení. K uskutečňování cílů by mělo docházet prostřednictvím kombinace národních a evropských akcí. Výsledkem by měla být posílená zaměstnanost, snížená chudoba, růst inovací, nová pracovní místa a větší konkurenceschopnost.

Součástí této strategie je balíček politických iniciativ týkajících se zlepšení vzdělání a zaměstnanosti mladých lidí „[Mládež v pohybu](#)“², jejímž cílem je dosáhnout 75% zaměstnanost obyvatelstva produktivního věku³ a v této souvislosti taktéž zvýšit podíl mladých lidí, kteří mají práci. K dosažení těchto cílů je nutné přizpůsobit vzdělávání a odbornou přípravu potřebám mladých lidí, podporovat mladé lidi ve využívání grantů EU, a to ať už na studium či odbornou přípravu v dalších zemích EU či podporovat jednotlivé členské státy v tom, aby zjednodušovaly přechod absolventů do pracovního procesu. Jednou z metod je koordinace politik k vytvoření nutných opatření na úrovni EU, ale i jednotlivých států a poté je realizovat.

II. Vzdělávání a odborná příprava 2020

V oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení je nutné vyzdvihnout několik statistických údajů, které nevypovídají přímo ve prospěch EU. Celá čtvrtina všech žáků má nedostatečné čtenářské dovednosti, každý sedmý mladý student předčasně ukončí školní docházku případně odbornou přípravu. Pouze 50 % mladých lidí dosáhne střední kvalifikace, což mnohokrát nestačí na uspokojení požadavků trhu práce. V rámci vysokoškolského vzdělání má diplom méně než jedna ze tří osob v rozmezí věku 25 až 34 let, v porovnání s USA, které dosahuje 40 % a Japonska, které má více než 50 % osob v tomto rozmezí věku, vysokoškolské vzdělání. V žebříčku světových univerzit, který je sestavován šanghajskou univerzitou se mezi 20 nejlepších universit umístily pouze dvě z Evropy.

¹ Osoby v rozmezí věku 30-34let.

² Důvodů, proč se zaměřit na mladé lidi, je několik - každá pátá osoba mladší 25 let, která je ochotna pracovat, nemůže najít pracovní uplatnění. V EU je 5,5milionů nezaměstnaných mezi mladými lidmi, míra nezaměstnanosti u mladých lidí přesahuje 20%. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=950>.

³ 20 – 64let.

V březnu roku 2002 na zasedání Evropské rady v Barceloně byl potvrzen Pracovní program „Vzdělávání a odborná příprava 2010“, a tím byl v kontextu Lisabonské strategie poprvé vytvořen pevný rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, který vychází ze společných cílů a jehož prvořadým úkolem je podpora zdokonalování vnitrostátních systémů vzdělávání a odborné přípravy prostřednictvím rozvoje doplňkových nástrojů na úrovni EU, vzájemného učení a výměny osvědčených postupů formou otevřené metody koordinace⁴. V rámci tohoto programu a další spolupráce bylo dosaženo významného pokroku u vnitrostátních reforem celoživotního učení, modernizace vysokoškolského vzdělávání, rozvoje společných evropských nástrojů na podporu kvality, transparentnosti a mobility. Jelikož se platnost tohoto programu chýlila ke konci, byl v květnu 2009 Radou přijat navazující dokument [Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě](#)⁵, dále jen Strategický rámec. Tento rámec mimo vize rozvoje vzdělávání v Evropě do roku 2020 taktéž stanovuje čtyři strategické cíle, jež se zaměřují především na celoživotní učení: 1) celoživotní učení a mobilitu; 2) kvalitu a efektivnost vzdělávání a odborné přípravy; 3) spravedlivost, sociální soudržnost a aktivní občanství; 4) kreativitu a inovace, včetně podnikatelských schopností, na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy.

Podle [Doporučení Rady](#) pro Českou republiku ze dne 12.7.2011 je počet vysokoškolských studentů v ČR vysoký, ale kvalita a umístění českých institucí je v mezinárodních poměrech velmi nízká. Národní program reforem se soustřeďuje na všechny etapy vzdělávání. Pro konkurenceschopnost a inovační kapacitu je nutná především reforma terciárního vzdělávání. Rada v roce 2011 mimo jiné České republice doporučila ke zlepšení terciárního vzdělávání zřídit transparentní systém, který by hodnotil kvalitu akademických institucí a zároveň by je provázal s jejich financováním. Rada ve svém dalším [doporučení](#) z července 2012 navazuje na doporučení předešlé a shrnuje, že česká ekonomika potřebuje mobilizovat své faktory a to na základě inovací, ale i lidského kapitálu. Velmi diskutovaným tématem je reforma terciárního vzdělávání, která by zahrnovala přepracování akreditačního procesu, avšak stále nebude odpovídat na problematiku hodnocení kvality a bez systematického systému na sběr dat nebude mít ani náležitou podporu. V důsledku zhoršujících se studijních výsledků se vláda zavázala učinit kroky k zajištění minimálních studijních výsledků a spuštění celostátního počítačového testování, které podle Rady, ale stejně nepomůže účinně zvýšit kvalitu a rovnost u povinné školní docházky. Rada tedy doporučila ČR, aby přijala opatření v období let 2012 – 2013 a to konkrétně přijetím právních předpisů, které by zavedly transparentní a jasně definovatelný systém hodnocení kvality vysokoškolského vzdělávání a výzkumných institucí. Dále doporučila zajistit udržitelné financování vysokého školství a jeho provázanost s výsledky. Taktéž by měl být zřízen zdokonalený orientovaný hodnotící rámec na úrovni povinného vzdělávání. Podle [pracovního dokumentu Komise](#) ze dne 30. května 2012 by se za úspěchem ČR dalo nazvat dosažení snížení počtu osob ukončujících předčasně školní docházku pod 5,5 % již v roce 2009 a snížení dále pokračovalo i v roce 2010 na 4,9 %. Dalším úspěšně plněným cílem bylo vzdělávání osob ve věku 30 – 34 let na 32 %, kdy se dosáhlo pokroku z 17,5% z roku 2009 na 20,4 % v roce 2010 a čeká se další navýšení.⁶

⁴ Koordinace se provádí shrnutím, hodnocením a šířením nejlepších zkušeností, jak ze zemí EU, tak z nečlenských zemí. Tyto zkušenosti mají podněcovat členské státy, aby na jejich základě s ohledem na domácí podmínky vypracovaly svůj vlastní postup v určité oblasti. Metoda vytyčuje obecné směry postupu v dané oblasti, a jakých cílů má být dosaženo. Rada. *Úřední věstník Evropské unie* [online]. 28.5.2009 [cit. 6. 12. 2012], s.2 <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:119:0002:0010:CS:PDF>>.

⁵ Závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“).

⁶ Statistické údaje byly získány z [pracovního dokumentu Komise](#) ze dne 30. května 2012, str. 26 a následující.

Podle [zprávy Evropské komise](#) ze dne 19.11.2012, hraje výuka dovedností v IT, podnikatelských a občanských dovednostech, v přípravě mladých lidí pro trh práce zásadní roli, avšak školy přesto nekladou dostatečnou pozornost těmto průřezovým dovednostem ve srovnání s dovednostmi základními jako je oblast gramatiky, matematiky či vědy. Tyto dovednosti lze velmi obtížně hodnotit, např. pouze 11 evropských zemí má standardizované postupy pro hodnocení občanských dovedností, které se zaměřují na kritické myšlení, aktivní účast ve škole a ve společnosti. Pokud se jedná o dovednosti v oblasti IT či podnikání, v žádné ze zemí, které se účastnily průzkumu (31 států), podobné testování vůbec neexistuje. Na druhou stranu komise popisuje pokrok ve výuce šesti z osmi klíčových schopností⁷. Názor Komise podporuje i Evropská asociace obchodních a průmyslových komor [EUROCHAMBRES](#), které potvrzuje, že je v dnešní době opravdu důležité investovat do dovedností, jejímž prostřednictvím se posílí evropský růst a konkurenceschopnost, ale je nutné vyčlenit více prostředků a propracovat metodologie.

Evropská Komise dne 5.12.2012 navrhla [balíček opatření](#), který by měl pomoci členským státům řešit vysokou míru nezaměstnanosti mladých lidí. Tento balíček by měl zajistit úspěšný přechod mladých lidí do práce. Komise doporučuje zavedení záruk pro mladé, všichni lidé do věku 25 let by měly obdržet adekvátní nabídku zaměstnání nebo další vzdělání, učení popřípadě stáž do 4 měsíců od ukončení formálního vzdělání nebo po 4 měsících nezaměstnanosti. Komise chce členské státy podporovat prostřednictvím finančních prostředků EU a zejména podporou a výměnou osvědčených postupů aj.

III. Modernizace evropských systémů vysokoškolského vzdělávání

Do roku 2020 bude 35 % pracovních míst v EU vyžadovat vysokoškolskou kvalifikaci, dnes pro tyto pozice máme dostupných pouze 26 % pracovní síly. Vzdělávání hraje významnou roli v ekonomickém rozvoji. Evropské vysokoškolské instituce by měly usilovat o vynikající úroveň a to především ve svých oborech, na které se zaměřují. Členské státy a vzdělávací instituce, které nesou odpovědnost za vysokoškolské vzdělávání, by měly reformami v klíčových oblastech zvýšit počty absolventů, zvýšit kvalitu, podporovat mezinárodní mobilitu ať už studentů, pracovníků nebo výzkumníků, zřídít mechanismy správy a financování, které by motivovaly k dosažení lepších výsledků atd.

[Evropská Komise navrhuje zavést](#), mnohostranný systém hodnocení univerzit tzv. [U-Multirank](#), zaměřený na výkonnost, který by hodnotil, informoval a klasifikoval školy a zároveň by zvýšil transparentnost vysokoškolského vzdělávání. Dále by se mělo poskytovat specifické poradenství a doporučení ke zvyšování dovedností, zaměstnávání absolventů a ve spolupráci s Eurostatem by mělo dojít ke zlepšení údajů týkajících se mobility v evropském terciárním vzdělávání a možné vytvoření evropského registru terciárního vzdělávání. V rámci mobility se chce Komise zaměřit na zlepšení systémů pro převod a kumulaci kreditů, zavedení programu Erasmus Masters Degree Mobility⁸ v roce 2014. V rámci víceletého finančního rámce 2014 – 2020 by měly být poskytovány investice do vysokoškolského vzdělávání prostřednictvím mechanismů „vzdělaná Evropa“ (jednotný program pro vzdělávání, odbornou přípravu a mládež, „Horizont 2020“ (rámcový program pro výzkum a inovace) a „nástroje politiky soudržnosti“.

⁷ Mezi osm klíčových schopností se řadí komunikace v mateřském jazyce, komunikace v cizím jazyce, matematická schopnost a základní schopnosti v oblasti vědy a technologií, schopnost práce s digitálními technologiemi, sociální a občanské schopnosti, smysl pro iniciativu a podnikavost, schopnost učit se, kulturní povědomí a vyjádření.

⁸ Program, který by měl podporovat studenty absolvující magisterský program v jiném členském státě, a to i přístupem k finančním prostředkům.

IV. Zabezpečování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání

Z důvodů mobility, ale i mnoha dalších faktorů, se setkáváme s potřebou uznání dosažené kvalifikace v jiných členských zemích EU, než kde byly tituly uděleny, což vyžaduje zajišťování kvality a důvěryhodnost vysokoškolského vzdělání napříč EU. V roce 2000 bylo založeno Evropské sdružení pro zabezpečení kvality ve vysokoškolském vzdělávání (ENQA). Sdružení má 48 členů v 23 zemích.⁹ V roce 2005 byly přijaty evropské normy a hlavní směry zabezpečování kvality, které byly navrženy skupinou E4¹⁰.

Evropský parlament i Rada v této oblasti vydaly doporučení, která se týkala podpory a případného vytvoření transparentního systému na zabezpečování kvality. Doporučení z roku 2006 se konkrétně týkala kvality vysokoškolského vzdělávání a zejména uplatňování evropských norem při zabezpečování kvality a to např. prostřednictvím akreditace či agentur zabezpečujících kvalitu. Odpovědnost nesou především samotné vysokoškolské instituce, které by prostřednictvím vnitřních systémů měly sledovat a zvyšovat kvalitu vzdělávání. Příkladem vnějšího zabezpečení kvality je hodnocení instituce, jejich programů či pracovišť, porovnávání s obdobnými institucemi v dané oblasti atd. Primárním úkolem států je pokusit se vytvořit postup hodnocení, který by byl schopen měřit výsledky učení. Mezi tři ukazatele měření pokroku patří zpravidla stupeň vývoje vnějšího zabezpečování kvality, míra zapojení studentů a míra mezinárodní účasti.

Kvalitu vybraných vysokých škol v ČR¹¹ každoročně hodnotí Hospodářské noviny. Noviny hodnotí školy například podle toho, kolik vysílají studentů a pedagogů na studijně-vědecké stáže do zahraničí, ale i šanci na přijetí, počet doktorandů nebo podíl studentů na jednoho učitele. Důležitým ukazatelem jsou vědecké výsledky fakult. Kritéria HN převzala z žebříčků, které zveřejňují například americký týdeník US News & World Report, nebo britský The Guardian. Ve svém letošním průzkumu z února 2012¹² se nejlepší ekonomickou vysokou školou v České republice stal Institut ekonomických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze (IES).

V. Kvalita terciárního vzdělávání v České republice

Základním prvkem zajišťujícím kvalitu vysokoškolského vzdělávání v České republice je princip akreditace, který je upraven vyhláškou č.42/1999 Sb., o obsahu žádosti akreditace studijního programu, ve znění pozdějších předpisů. Další opatření, která směřují k zajištění kvality vysokoškolského vzdělávání, jako jsou státní zkoušky, oprávnění Akreditační komise k hodnocení činnosti vysokých škol (dále jen „VŠ“) a mnoho dalších, jsou obsaženy v zákoně o vysokých školách č. 111/1998 Sb.

Veřejná VŠ se zřizuje a zrušuje zákonem a taktéž zákon stanoví její název a sídlo. Soukromá VŠ je právnickou osobou, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti, na území některého členského státu EU nebo byla zřízena, popřípadě založena, podle právního řádu některého členského státu a je oprávněna působit jako soukromá VŠ pokud k tomu ministerstvo (dále jen „ministerstvo“) udělilo státní souhlas. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR o takových

⁹ V rámci České republiky je členem Akreditační komise ČR.

¹⁰ Členy skupiny E4 jsou ENQA, Evropská asociace univerzit, Evropská studentská unie a Evropská asociace institucí terciárního vzdělávání.

¹¹ 71 škol v devíti oborech - informatice, právu, chemii, architektuře, ekonomii, sociologii, psychologii, strojírenství a medicíně.

¹² Více na <http://zpravy.ihned.cz/c1-54668460-univerzita-karlova-vzala-vse-primat-v-ekonomii>.

žádostech rozhoduje do 150 dnů od dne doručení a před vydáním svého rozhodnutí si vyžádá stanovisko Akreditační komise, která se tímto způsobem vyjádří k návrhům studijních programů. Ministerstvo souhlas nemusí udělit a to v situacích, které jsou blíže popsány v zákoně o vysokých školách.

V případě žádosti o akreditaci studijního programu musí žadatel, dle výše zmíněné vyhlášky (rektor veřejné nebo státní školy, orgán soukromé školy, statutární orgán), tj. vysoká škola nebo právnická osoba se sídlem v České republice zabývající se vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činností nebo právnická osoba, která žádá o udělení státního souhlasu, předložit písemnou žádost o akreditaci studijního programu ministerstva. Žádost musí obsahovat název studijního programu a jeho obsah s cíly, profil absolventa, podmínky pro řádné ukončení, místo a další náležitosti dle typu studijního programu (bakalářský, magisterský, doktorský). Současně musí být taktéž předloženy údaje o vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti žadatele, taktéž doklady o zabezpečení studijního programu a záměr rozvoje a odůvodnění studijního programu, v případě studijních programů zaměřených na přípravu regulovaných povolání též stanovisko příslušného uznávacího orgánu.

■ **Reforma terciárního vzdělávání**

„Individuální projekty národní (IPN) realizované v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost představují mimořádný impuls pro rozvoj terciárního vzdělávání v České republice, jeho restrukturalizaci, hodnocení, podporu a zapojení do mezinárodního kontextu. Uskutečňují se jako jedna z priorit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v období 2008 - 2013 a jsou financovány z prostředků evropských strukturálních fondů.“¹³ Individuální projekty národní¹⁴ v oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje a inovací, taktéž zahrnují Projekt „[Reforma terciárního vzdělávání](#)“, jejímž cílem je „navržení optimálního systému řízení a financování (a jejich vzájemné provázanosti) terciárního vzdělávání v České republice s ohledem na celosvětové trendy, doporučení OECD pro oblast terciárního vzdělávání a požadavků společnosti, ekonomiky a trhu práce. V rámci projektu, který byl spuštěn v lednu 2009 a měl by skončit v prosinci 2012, budou realizována potřebná šetření aktérů, uchazečů, studentů a absolventů. Získaná data umožní provést analýzy, na jejichž základě budou nastaveny parametry financování terciárního vzdělávání a systému finanční pomoci studentům. Hlavními cíli projektu je předložit návrhy dvou věcných záměrů zákonů (věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání a věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům), v návaznosti na schválení věcných záměrů zákonů předložit návrhy vlastních zákonů v paragrafovém znění a v návaznosti na schválení znění příslušných zákonů dokončit návrh na zřízení Centra správy financování terciárního vzdělávání.“¹⁵

■ **Rada pro reformu vysokoškolského vzdělávání**

¹³ MŠMT. *Projekty reformy, hodnocení a podpory terciárního vzdělávání* [online]. Česká republika [cit. 6. 12. 2012] <<http://www.reformy-msmt.cz/#ipn>>.

¹⁴ „IPN jsou realizovány v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost představující mimořádný impuls pro rozvoj vzdělávání v České republice, jako restrukturalizaci, hodnocení, podporu a zapojení do mezinárodního kontextu. Uskutečňují se jako jedna z priorit MŠMT v období 2008 – 2013 a jsou financovány z prostředků evropských strukturálních fondů.“ <http://www.reformy-msmt.cz/#ipn>.

¹⁵ MŠMT. *Projekt Reforma terciárního vzdělávání* [online]. Česká republika [cit. 6. 12. 2012] <<http://rtv.reformy-msmt.cz/>>.

V listopadu roku 2009 byla jmenována [Rada pro reformu vysokoškolského vzdělávání](#), v níž zasedá 12 odborníků, kteří svými zkušenostmi mohou přispět k přípravě reformy terciárního vzdělávání v České republice. Cílem této Rady je určení priorit, směřování českého vysokého školství a zavedení „opatření pro přístupnější vysokoškolské vzdělávání, hospodářské nakládání s prostředky a udržitelné financování a také pro snazší přenos výsledků výzkumu do praxe.“¹⁶ Mandát Rady taktéž zahrnuje všechny Individuální projekty národní (IPN) tedy i Projekt „[Reforma terciárního vzdělávání](#)“. Tato Rada již od svého vzniku zveřejnila několik svých doporučení, mezi která patří založení systému finanční pomoci studentům a možnost podnikových stipendií, které by zároveň provázaly školu a zaměstnavatele; dále odstranění věkové bariéry 26 let se zvýšením na 35 nebo až 42 let, avšak by se jednalo o cílové skupiny, které je potřeba podpořit (např. profese, u kterých je nutné si zvyšovat kvalifikaci, studenti v doktorském prezenčním studiu, popřípadě ženy s již odrostlými dětmi, které by měly možnost svým studiem zlepšit své pracovní příležitosti). Dalším doporučením je zavedení přiměřeného školného, které by mohlo fungovat jako prostředek motivace, ale souběžně by bylo nutné zavést systém půjček. Rada mimo jiné spatřuje problém v systému soukromých vysokých škol, kterých je neúměrně mnoho a častokrát se svou kvalitou nemohou rovnat veřejným vysokým školám.

V březnu 2012 byly Národní ekonomickou radou vlády (NERV), jmenovitě jejím členem Danielem Münichem, předloženy [náměty k racionalizaci financování vzdělávací činnosti vysokých škol](#). NERV sestavil několik opatření, která by mohla ušetřit ročně několik miliard korun. Nerv doporučil, aby stát financoval pouze standardní dobu studia a tím i motivoval studenty k řádné době studia, dále navrhl, aby bylo státem hrazené pouze první studium v daném programu, v případě studia na další VŠ, by si jej měl student hradit již sám. Je navrhováno, v časovém rozmezí pěti let, snížit počet studentů, kteří jsou zapisováni do magisterských oborů, neboť by mělo být určeno jen těm nejlepším, čímž by se i kvalita těchto programů mohla zlepšit. MŠMT by měla každý rok předkládat zprávu se statistickými údaji, jako jsou počty studentů, kteří studují na více školách, či o úspěšně či neúspěšně ukončených studiích vládě. Jednotným motivem skupiny NERV je klást větší důraz na kvalitu poskytovaného vzdělání před kvantitou studentů.

VI. Odkazy

- Strategie Evropa 2020 http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/Evropa_2020.pdf
- Sdělení Mládež v Pohybu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0477:FIN:CS:PDF>
- Vzdělávání a odborná příprava 2020 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:119:0002:0010:CS:PDF>
- Evropský rámec kvalifikace pro celoživotní učení http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/framework_en.htm
- Doporučení Rady z 6. července 2012 <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st11/st11248.en12.pdf>
- Tisková zpráva EK http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1224_cs.htm
- Zaměstnávání mladých http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/headlines/news/2012/12/20121205_en.htm
- Modernizace evropských systémů <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:CS:PDF>

¹⁶ MŠMT. *Projekt Projekty reformy, hodnocení a podpory terciárního vzdělávání* [online]. Česká republika [cit. 6. 12. 2012] <<http://www.reformy-msmt.cz/rada-pro-reformu-vysokoskolskeho-vzdelavani#ipn>>.

- Zabezpečování kvality
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0487:FIN:CS:PDF>
- Zákon o Vysokých školách č. 111/1998
http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/226/Zakon_111_1998_sb_uplne_zneni.pdf
- Vyhláška č. 42/1999 sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu
http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/235/CZ_vyhl_42_1999_Sb_upr_vyhl_312_2011_Sb.pdf
- Reforma terciárního vzdělávání <http://rtv.reformy-msmt.cz/>
- Rada pro reformu vysokého školství <http://www.reformy-msmt.cz/rada-pro-reformu-vysokoskolskeho-vzdelavani#ipn>
- Pracovní dokument Komise http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/swd2012_czech_en.pdf
- NERV http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/NERV_DanielMunich_Normativy_NERV_TK.pdf